

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 48. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditar'a
ioiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditar'a. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 20 Iuniu (2 Iuliu 1865.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iuniu cal. vechiu abonamentulu Dloru
abonanti pe semestrulu I. alu anului curinte, Ianuariu — Iuniu,
si pe triluniulu Aprile — Iuniu: prin acesta se deschide a-
bonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu
doilea alu anului curinte.

Conditiiunile remanu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiu 3f. 50 cr.
pentru Tranni'a si Austria preste totu 4 f.
pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f. 75 xr.
pentru Tranni'a si Austria preste totu 2 f. —
pentru principate 3 f. —

Abonamente pe mai putinu de 3 luni, seu pe luni sin-
gurate nu se primescu.

Redactiunea si Editura.

Schimbarile in ministeriu.

Oficiosa „Wiener Zeitung“ aduce in fruntea numerului
seu 146. din 28 Iuniu a. c. urmatoarele:

Maiestatea Sea c. r. apostolica S'au induratu a emite
urmatorele preinalte scrisori de mana:

Iubite Comite Nadasdy! La repeti'a Domniei Tale
cerere Te suspendu cu gratia dela oficiulu dusu pana acum,
si Ti pronunciu de nou recunoscinti'a Mea cu serviciile emi-
ninti, ce Mi-ai facutu Mie si statului.

Vienna in 26 Iuniu 1865.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite Comite Zichy! La rogarea Domniei Tale Te
suspendu cu gratia de postulu avutu pana acum alu Cancela-
rului Meu aulicu ungaru, rezervandu-Mi pe mai departe ser-
viciile Domniei Tale.

Vienna in 26 Iuniu 1865.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite Georgie Mailath! Te denumescu de Cance-
larulu Meu aulicu ungaru.

Vienna in 26 Iuniu 1865.

Franciscu Iosifu m. p.

„Wiener Abendpost“ aduce not'a urmatoare: Maiestatea
Sea c. r. apostolica S'au induratu a da Serenissimului Seu
Domnu Veru, Archiducelui Rainer, la cererea densului unu
concediu mai indelungatu si a insarcina pre ministrulu casei
imperatesei si a esterneloru, Conte Mensdorff Poully
cu presidiulu provisoriu alu consiliului de ministri. Mai
departe S'au induratu Maiestatea Sea a suspenda gratiosu pre
Cancelarulu r. aulicu ungaru, contele Hermann Zichy,
si pre ministrulu contele Nadasdy, la rogările lor, deposturile
avute, si anume pre celu d'antaiu cu rezervarea de a-lu intre-
buintia si mai departe in serviciulu statului, pre celu din urma pe-
langa pronuntiarea deplinei recunoscintie cu eminentile servi-
cie, ce afacutu. Totdeodata se numi Consiliarulu intimu c. r. D.
Georgiu de Mailath Consiliaru r. aulicu ungaru, si
in calitatea sea cea noua a si depusu juramentulu seu de
serviciu in manile Maiestatii Sele.

Oficiosulu „Bécsi Hiradó“ aduce la acesta unu articulu
suprascrisu: „Gratulatiune la epoca cea noua,“ in care dice,
ca chiamarea la oficiu a noului Cancelariu se pare a fi preve-
stirea unei schimbări de sistema.

La acestea adauge „Press'a,“ ca Cancelaria ungaru in
27 Iuniu se afla in miscare deosebita, caci noulu Cancelariu,
dupace depuse juramentulu de serviciu in manile Maiestatii

Selé, priimi personalulu Cancelariei. Ca fitoriu Tavernicu ea
numesce cu mare securitate pre Domnulu de Senyey, ca-
re, ca si Cancelariulu Mailath se tine de fractiunea moderata
a conservativiloru vechi, cari insa in ceste din urma multa
s'au apropiatu de partid'a lui Deak. Index curia, dupa „Presse“
aru fi a se denumi contele Apponyi. Ceialalti ministri,
afara de contele Mensdorff, Br. Burger si contele
Mauritiu Eszterhazy, inca si-detera demissiunile, cari se si
primira, si contele Mensdorff sa fia fostu insarcinatu cu for-
marea unui ministeriu nou; de siguru sta in legatura cu ace-
tea presinti'a in Vienn'a a locotenintiloru conte Belcredi
si Br. Kellersberg. Pentru noi Ardeleni aru fi mai dem-
na de insemnatu scirea respandita prin Vienn'a, ca ofici-
ele de Cancelariu aulicu transsilvanu si
croaticu, deocamdata voruremané neocu-
pate. (? Red.)

In orele de sera ale acelei zile se si scia, ca dimissiunea
ministrului de statu Schmerling s'aru fi primitu, si ca
Br. Mecsery, cu tote ca si densulu aru fi subscrisu
rogarea de dimissiune in calitatea sea de ministru de politia,
aru fi desemnatu de ministru de statu a noului cabinetu,
ear contele Belcredi de mizistru administrativu Ministru
de finantie in locul d. Plener aru fi a se face d. de
Holzgethan.

Testamentulu Dnei Am'a Alessandroviciu din Lugosiu.

(Continuare si capetu din nr. premergatoriu.)

9. Pentru punerea in fapta a fundatiuniloru prin mine
in punctulu 3, 4, 5, 6, 7 si 8 ordinate si intemeiate, si pentru
manducerea loru asiadiu cu acum pentru totdeun'a o Epi-
tropia constatatare din siepte membri romani de religiunea
ortodoxa resaritena in proportiunea: de 2 membri din cleru,
cari sa fia totdeun'a Dnulu Protopresbiteru alu Lugosului,
si celu mai betranu Domnu Parochu din Lugosiu, cinci
civili din sfera literaria, de cari pentru acum denumescu
pre Domnulu Filipu Pascu, Alessandru Atanasieviciu, Ioanne
Fauru, Constantinu Radulescu si Aureliu Maniu, rogandu pre
toti acesti siepte Dni, ca acesta a mea adressare catra ei,
sa nu mi o refuzeze, si afacerile epitropiei sa le porte in in-
teressulu amatei nostre natiuni, si a poporatiunei romane
Lugosiene fara remuneratiune; dreptu-aceea ordinezu:

10. Ca de locu dupa mortea mea, si dupa publicarea
testamentului acestuia, acesti siepte Domni membri ai Epi-
tropiei sa se adune la olalta, si alegendu-si dintre sine preside
si actuariu, sa-si faca mai nainte ordinea casei, dupa ca-
rea voru sa proceda in tote afacerile eii, prin acestu testa-
mentu incrediate.

11. Activitatea Epitropiei sa se estinda: la alegerea
invetiatoresci, la darea in arenda a obiectelor celoru in punc-
tulu 5 alu acestui testamentu spre esarendare menite, si la
supraveghierea si tinerea in stare buna a cladiriloru acestui
institutu de crescerea fetelor; — la anumirea veduveloru, care
au sa capete ajutoriulu de sub punctulu 6 alu acestui testa-
mentu; — la anumirea studintiloru seraci, cari, dupa punctulu
7 alu acestui testamentu sa participe in ajutoriu; — si la dis-
pusiunile de lipsa, la impartasirea seraciloru din ajutoriulu
celu prin mine fundatu in punctulu 8 alu acestui testa-
mentu.

12. Ce se atinge de persona invetiatoresci, ordinezu,
ca aceea sa fia nascuta romana, si in religiunea ortodoxa re-
saritena crescuta si la unu institutu legalu esaminata, avendu
calitatiile unei invetiatoresci, care se receru pentru crescerea
fetelor in tinerea economiei de casa, in art'a feluriteloru
lucruri de mana femeesci, in folosirea cartiloru scientifico ro-
mane si musica pe piano-forte; pelanga acesta cunoscinti'a
mai multoru limbi straine, intre care negresitu sa fia eea ger-
mana seu francesa.

13 In casulu, deca de locu dupa mortea mea nu s'aru

află persóna apta de invetiatorésa, atunci Epitropi'a sa se îngrijésca de crescerea unei astfelu de persóne in tempulu celu mai scurtu, prin mijlócele acestei fundatiuni. —

14. Tóte afacerile câte ordinez eu, cá sa le pórté Epitropi'a cea prin mine in punctulu 9 alu acestui testamentu asediatu, rogu, ca nu alt-cum decâtu pe calea consultárei prin majoritatea absoluta a voturiloru sa le efeptueze; si nici candu numai presidiulu separatu séu numai membrii fára presidiu; — si provocandu-me la conscientiositatea Onorátiloru membri ai Epitropiei, ii rogu, ca in totu anulu, celu mai tardiu pána la serbatórea Intempinárei Domnului (in 2 Fauru) sa-si deé socotél'a despre a-tivitatea eii in punctulu 11 alu acestui testamentu apriatu descrisa, inaintea adunárei generale a bisericeii nóstre ortodoxe resaritene din Lugosiu; iar pre adunarea bisericeésca o rogu, cá acésta socotéla sa o revéda si revisiunea in protocolulu adunárei bisericesci, sa o introduca. —

15. Totu odata rogu pre venerabilulu cleru alu bisericeii nóstre ortodoxe resaritene din Lugosiu, cá in aceea Dumineca séu serbatóre, candu ratiotiniulu Epitropiei inaintea adunárei generale se va substerne, sa se tína pentru mine si pentru reposatulu meu barbatu Constantinu Alessandroviciu unu parastasu, pentru a cáru celebrare spesele pentru lumini si clopote lasu la S. biserica ortodoxa din Lugosiu o fundatiune de 100 fl. v. a., scrie un'a suta fl. v. a. —

16. Déca ori-care din cei cinci onorati membri civili ai Epitropiei va abdice, va mori séu si-va stramutá locuinti'a din Lugosiu, atunci rogu pre onorat'a adunare generala a bisericeii ortodoxe resaritene din Lugosiu, spre acestu scopu din biserica cu dóúe septemáni mai nainte dupa asiedimintele S. bisericeii nóstre conchiemande, cá dens'a prin majoritatea sea absoluta de voturi sa intregésca numerulu membriloru—de sine intielegendu-se ca in casulu de indepartare a Dlui protopresbiteru séu a celui mai betránu Domnu parochu dela acésta Epitropia, locul fiesicáru'i prin urmatoriulu lui in puseciune séu respective in ordinea etáti sa se implinésca. —

17. Fiindca crescerea buna a tenerimei fára adaparea eii cu principiile religiositáti nu este cugetabila, asiá dara rogu pre preotínea ortodoxa din Lugosiu, cá sa binevoiésca a estinde portarea sea de grija si preste Institutulu de crescerea feteloru prin mine in punctulu 3 alu acestui testamentu asediatu, prin cercetári septemanele si propuneri religiose; rogandu mai de parte pre onorat'a Epitropia, cá dens'a pre acelu Domnu preotu, celu ce in acésta privintia se va ostenti, incátu va fi cu potintia, amesuratu osteneleloru lui, din venitul fundatiunei, sa-lu remunereze. —

18. Din banii mei gat'a lasu eu pe lángá aceea 1000 fl. v. a., scrie un'a miia fl. v. a., carea au fostu voi'a repausatulu meu barbatu Constantinu Alessandroviciu a o dá pentru facerea unui S. mormentu in S. biserica ortodoxa orientala din Lugosiu, inca mai 400 fl. v. a. si asiá la summa spre acestu scopu 1400 fl. v. a., care monumentu pána in diu'a de astadi s'au si facutu pána la icóne si pána la inscrierea numelui meu si alu barbatulu meu Constantinu Alessandroviciu prin negociatoriulu din Lugosiu fiiulu lui M. Hirsch Deutsch (Mecsehalá.) si carele a conto acestui mormentu, este escontentatu cu 800 fl. v. a. mai remanendu sa mai capete ei dela mine atunci candu mormentulu va fi cu totul gat'a si inscristu inca restulu de 600 fl. v. a., ce déca eu nu voiu fi in viétia, Epitropi'a cu privire la oblegatiunea ce o amu eu dela acestu negociatoriu, sa implinésca.

(Aici urmeaza punctele, ce tractéza testarea la neamuri pána la punctulu 31.)

31. De esecutori ai acestui testamentu denumescu Epitropi'a cea in punctulu 9 alu acestu testamentu de mine numita, rogandu-o, cá tóte afacerile, care in punctele acestui testamentu sunt memorate a se efeptui, sa le implinésca in modulu celu mai corespundiatoru vointiei mele acestei din urma, strapunendu spre acestea din parte-mi deplin'a potere.

(Aici iar' urméza câteva puncte neesentiale pána la punctulu 34.)

34. Déca Comun'a bisericeésca ortodoxa orientala din Lugosiu, cá revediatórea agendeloru Epitropiei de mine intemeiata, cu privire la Institutulu de crescerea feteloru, nu se va aflá indestulata, o rogu, cá acésta cauza sa o aduca mai susu la Episcopi'a séu eventualminte si la Archiepiscopi'a respectiva.

(Aici mai urméza inca câte-va puncte neesentiale, si apoi intarirea legala.) —

Dee Domnedieu, cá acésta fapta marétia sa aiba mai multi imitatori! —

Iosifu Tempea, m. p.
Parochu gr. or. in Lugosiu.

Estrasu din protocolulu siedintei a VI. a' Comitetului Societáti literarie bucovinene, tinuta in 26 Maiu (6 Iuniu) 1865.

(Din „Fóia Societáti.“)

Scrisórea directoratulu scólei reale gr. or. superioare de aci, carea esprima multiamita pentru stipendiele date de cátra Societate, se ia spre sciintia.

Scrisórea D. Michaiu Cogalniceanu, prin care tramite Societáti 22 tomuri de legi ale Romaniei, se ia spre placuta sciintia si se decide a se multiami pentru acestu daru.

Scrisórea D. L. A. Simighinovicu-Staufe, oferindu opulu seu in daru: „Romanische Poeten“, se ia spre sciintia.

Scrisórea D. I. Popescu, professoru din Sabiiu, cu 2 opuri ale sele se primesce cu multiamire si se decide a se invitá esperti pentru cercetarea cártii sele „Computulu in scóla populara.“

Se decide a se multiami D. Demetriu Sturz'a pentru 2 cárti si 3 portrete fórté rare si pretiose daruite Societáti; precum si D. Nicolau Rosetti-Rosnovanu, carele au intratu in Societate cá membru fundatoru cu preagenerós'a contributiune de 100 galbeni.

Bilantiulu cassei se ia spre sciintia, si se decide a se publicá.

Deci: Venitul Societáti pána in 25 Maiu (6 Iuniu) a. c. este 4700 fr. in obligaciuni, 1212 fr. 20 cr. v. a. si 197 galbini bani gat'a. Spese 981 fr. 18 cr. v. a. si 165 galbini. Remánu in cass'a Societáti 4700 fr. in obligaciuni, 231 fr. 2 xr. v. a. si 32 galbini bani gat'a.

Spesele facute in restempulu dela 1 Ianuariu 1865 pána in 25 Maiu 1865 se incuviintéza.

Se incuviintéza 15 fr. pentru cumperarea unoru cárti.

Se decide a se multiami D. Renei pentru darulu facutu Societáti prin manuscriptele remase dela repausatulu parinte Ieromonachu Porfiriu Dimitrovicia, cari contínu lucrári pretiose filologice pentru literatur'a romána.

Se decide, cá dupletele cártiloru din bibliotec'a Societáti sa remána in ea, tripletele sa se daruiésca studintiloru románi dela gimnasiulu Sucevei, quadrupletele celoru dela gimnasiulu de aci, cele ce mai remánu sa se venda, séu sa se schimbe cu dupletele din bibliotec'a tierei.

Se decide a se face unu catalogu de cártile acelea, ce nu-su complete, si a se indeplini acestea prin banii preliminati pentru cárti si foi.

Instructiunea pentru imprumutarea cártiloru si a foiloru Societáti se primesce definitivu si se decide a se publicá.

(Urméza apoi in structiune a pentru intrebuintiarea bibliotecii Societáti pentru literatur'a si cultur'a romána in Bucovin'a, priimita in siedinti'a Comitetulu dintr'alu 26 Maiu / 7 Iuniu 1865, — carea este de interesu mai multu localu. Red.)

Sabiiu in 19 Iuniu c. n. (Felurite). Esc. Sea P. Mitropolitu gr. cat. Aless. St. Siuluti petrece de alaltaieri in Sabiiu. — Esamenele pe semestrulu alu doilea in Institutulu archidiecesanu de aici se voru incepe Sámбата in 26 Iuniu si voru decurge tóta septemán'a dupa acést'a urmatóre, finindu-se Sámбата in 4 Iuliu dupa amédi, ear Domineca urmandu apoi rogaciunea de multiamita si ceremoni'a de incheierea semestrului. — In 14, 15 si 16 Iuniu c. v. se tínura esamenele publice semestrale la gimnasiulu de statu c. r. de aici, si 'n 18 Iuniu se'ncheia anulu scolaristicu prin rogaciune de multiamita, estradarea testimoniiloru semestrale si dimiterea abiturientiloru. Dupa programulu publicatu de on. directiune numerulu scolariloru din tóte 8 clasele gimnasiale a fostu la finea anului 338, in class'a antái'a singura 104. Institutulu perde cu finea acestui anu scolaristicu doi professori bravi: pre Dni Rozek si Pantke, dintre cari celu d'antái'u se transpune la gimnasiulu de statu din Gratiu, celu de alu doilea la celu din Troppau. — Limb'a magiara si romána au fostu introdusa in gimnasiu cá studii obligate. — De alaltaieri incóce avemu in fine dile frumoase si caldura de Iuniu si Iuliu, ceea-ce si e cu atát'a mai de lipsa, cáci vegetatiunea preste totu, in urm'a ploiloru si a recelei este fórté remasa inapoi. — Lun'i'a si Marti'a venitóre se voru tiné esamenele publice in scóla normala publica din invectinatii Resinari, din care scóla cu intristare vedemu esíndu cu finea acestui anu scol. invetiatoru pre zelosulu d. Chiornitia. —

Din Brasiovu ni se scrie, ca teatrulu románu sub directiunea dnei Fanni Tardini, dupace se impartisera si afisiile, la recuisitiunea Parochului rom. cat., pentru diu'a de 3/15 Iuniu s'a opritu, fiindu atunci serbatórea bisericeii rom. cat. Joi'a-verde (Frohleichnam). Corespundintele nostru pune 'ntrebarea, cum se potrivește acésta mesura politiana cu indroptáirea egala a bisericeiloru ardeleni?

Din muntii a puse ni audimu o scire, carea amu dori sa nu fia adevărata. Sörtea in sa va, cá de nou sa ne n-talnimu in acestu diuariu cu d. L. . . . O. . . ., judele procesualu din . . . Cititorii nostrii cunoscú pre acestu domnu inca din anulu trecutú, candu ne luaseramu voia a aduce la cunoscinti'a publica o fapta a Dsele fatia cu unu bietu invetiatoriu comunalu. La recercările oficiului comitatensu alu Hunedorei nóue atunci ni se deduse o rectificare oficiósa, intentandu-ni-se totdeodata unu procesu de pressa. In urm'a marturisiloru in sa, ce amu datu atunci la judecata, precum si in urm'a cercetárilor facute in fati'a locului . . . etc. processulu nostru s'a sistatu. Din acésta procedere credeamu ca va trage si d. O lectiunea aceea pentru sine, ca publicitatea este o potere respectabila si ca — multiamita luminatului si iubitorului de dreptate regimú, sub care traimu — celu ee spune adevărulu in publicu, nu are a se teme de nici o urmare rea, ca dincontra acést'a cade numai asupr'a aceluia, ce a despectatu dreptatea. Vomu spune dar cititoriloru nostri ceea-ce a venitú la cunoscinti'a nóstra: opiniunea publica apoi fia ea judecatóre. Dlu O — asiá ni se spune — a luatú in comun'a R protocolu cu poporulu, resp. cu reprezentantii aceluia, cá sa si dee banii din imprumutulu statului pentru zidirea de biserica séu de scóla, alegendu-si gr. orientalii cassieru pentru partea lorú, si iarasi gr. catolicii pentru partea lorú, ca in sa d. Jude cercualu a contopitu banii acesti'a si va sa faca cu ei biserica gr. catoliciloru — dór 6 familii! — din satulu R, si spre scopulu acest'a aru fi scosu la lucru pre crestini gr. or. Dominec'a sub tempulu slujbei domnedieesci, cu gendarmii la spate etc.

Ne marginimu deocamdata pelánga acésta espunere, panacandu vomu vedé, ce pasi voru luá in privinti'a acést'a coi angajati in acésta afacere neplacuta. Ni-arú paré reu, déca temerile nóstre in privinti'a dlui Jude s'ar adevéri: déca adeca Dsea aru abusá cu poterea oficiósa, spre a goni scopuri de proselitisme religunarie. Deocamdata ne place a crede, ca cele si s'au intemplatú in satulu R., voru fi dór numai urmarea unei neintielegeri (Missverständnis) intre dsea si intre poporu, cáci altmintrea nu scimu, cum amalgamáza Dsea bani-siorii bisericelorú cu ai comunelorú politice s. a. s. a. —

V i e n n ' a 28 Iuniu 1865. Aerulu ingrecatu de vre^o câte-va luni incóce cu diferite sciri despre stramutári nu nu⁷ mai personale ci si sistemale in ministeriulu actualu, se descarcá eri prln o detonatiune predisa de multi si acceptata de multu de deosebitele partide. Cu tóte ca telegrafulu ye va fi comunicatu tóte stramutárilu intemplatú, totusi, fatia cu importanti'a lorú, nu aflú de prisosu a te luá pe acestea la o mai deaprópe consideratiune.

Caruntulu ministru si conducatorulu Cancelariei transsilvane, Conte Nádasy dimpreuna cu cancelarul Ungariei Conte Zichy priimira inca trei dile inainte semnulu de a-si inaintá petitiunile de dimissiune, care se si priimira, denumindu-se in loculu cestui din urma de cancelaru alu Ungariei Georgiu de Máilath, taverniculu Ungariei din anulu 1861, si lasandu-se deocamdata postulu cancelarulu transsilvanu vacantu. Presiedintele consiliulu ministerialu, Alteti'a Sea imp. Archiducele Rain er si cerú concediu de mai multe luni cu scopu a intreprinde o caletoria in Angli'a si de acolo la bái, ce i se si acordá pregratiosu. Ministrulu de statu Schmerling cu toti ceialalti ministri, afara de acel'a alu casei imperatesci Conte Mensdorff — Pully, si alu marinei Baronulu Burger, inca si cerura dimissiunea, care se priimi, insarcinandu-se in sa cu conducerea afacerilorú pâna va urmá denumirea urmatorilorú lorú. Trei posturi de ministri sa inceteze in viitoriu cu totulu, si anumitu acel'a alu ministrulu de statu, in loculu cáruia se va reactivá ministeriulu afacerilorú interne, mai departe alu ministrulu de marina, ale cáru agende se voru strapune la ministeriulu de resbelu, si in fine acel'a alu ministeriulu de politia, formandu-se in ministeriulu afacerilorú interne unu despartimentu deosebitu pentru trebile politienesci. Listele ministerilorú presumptivi suntu nenumerabile. Mai tare se sustine scirea despre denumirea Contelui Belcredi de ministru alu internelorú. — In putine dile, de nu óre, póte vomu avé list'a intreaga a noilorú ministri afara de cancelariulu transsilvanu, care sa nu se denumésca deocamdata. Acésta scire este care sufla ingrijire unor'a si nutresce sperautiele si aspiratiunile altor'a. —

Iritatiunile suntu, cá totu deaun'a in atari obiepte, mari si intrebárilu obvenitóre din aceste stramutári cu miile pe buzele fia-carui'a. Resistu in sa de a raspunde cu combinatiuni. Pâna candu faptele decisátore nu-mi suntu cunoscute in form'a aceea incátu se le poti dá crediammentulu, e greu de a poté ilustra in modu criticu situatiunea. Atat'a intielegemu cu totii

ca stramutarile urmate si urmande isi detragu originea lorú in cestiunea magiara, a cárei deslegare se pare a se accelera mai vertosu de la calatori'a Maiestatii sele Imperatului in Ungari'a din lun'a curenta. Caracteristica e si aceea inpregiurare, ca chiaru taverniculu Ungariei din 1861 si amiculú intimu alu lui Vay din aceasi periimi primira cancelariatulu Ungariei, si ca Conte Belcredi, aristocratu mai putínu centralisticu, si tare aplecatu cátra dualismu, sa intre in loculu cavalerulu Schmerling.

De e mai departe iertatu a conchide si din aceia, ca Conte Rechberg sa se denumésca de presiedinte alu senatulu de statu, atunci constitutiunea din Februariu s'a si delaturatu, si principiile diplomei din 20 Octobree 1860 au ajunsu la ordinea dilei iarasi. — Sa asceptámu mai bine putine dile si se va deslegá si sum'a enigmelorú. —

Varietáti si noutáti de di.

(D e n u m i r e .) Mai. Sea Imperatulu cu pré nalt'a resolutiune din 9 l. c. S'au induratu pré gratiosu, pre Rvrd. D. Dr. Ioanne V a n c i ' a canonicu alu capitulu románu gr. cat. de Oradea mare, a-lu denumí de inspectoru scolaru alu scólorulu din dieces'a romána d'Orade. Salutámu cu bucuria acésta denumire préinalta bine nimerita, prin care barbatulu sciintielorú si alu energiei devine in fruntea instructiunei. („Conc.“)

Din biografi'a poetulu Dimitriu Bolintinianu comunicámu, dupa „Famili'a“, câte-va schitie. D. Bolintinianu este nascutu la Bolintinu aprópe de Bucuresci la an. 1826 din familia boerésca. Studiele si le-a facutu mai antáiú in colegiulu dela S. Sav'a, dupa aceea la Parisu, de unde in sa se renitóre la 1848 pentru de a luá parte la caus'a cea mare a natíunei, carea o partini prin edarea unu diuariu „Popululu suveranu.“ Dupa inadusirea revolutiunei fu proscrisu si trebui sa-si parasésca patri'a impreuna cu fratii Gólescii, Rosetii si altii, la an. 1855 principele Greogoriu Ghic'a i oferi o catedra de literatur'a romána la Iasi, dar Turci'a nu voi sa-i concéda intrarea in Moldov'a. La an. 1852 est cea dantáiú coloctiune a poesielorú lui sub titlulu: „Cántece si plángerú,“ si trecendu-se in scurtu tempu tóta provisiunea, la 1855 se retipari sub titlulu „Poesii,“ câteva din poesiele lui s'au tradusu si tiparitu in limb'a englesa la 1856. Productele literarie ale d. Bolintinianu mai suntu, mai multi articuli din Romani'a literarie, unu romanu; „Manole,“ o brosiura intitulata: Principatele románe, si alt'a: Turci'a, Austri'a si Moldo-Románii, diuariulu „Dembovit'a,“ apoi altu romanu: „Elen'a,“ câteva descrieri de caletorii, in fine poesii istorice sub titlulu: Bataliele Románilorú si legende séu basme nationale; ear sub ministeriulu Cogalniceanu a fostu cátrva tempu ministrulu cultelórú si alu instructiunei publice, si cá atare a semnatu carier'a sea prin multe acte de insemnate. D. Bolintinianu este acum in cea mai frumósa etate, si noi i urámu impreuna cu „Famili'a:“ cá Parcele sa tórca lungu firulu vietiei lui! —

(N e c r o l o g u .) Nr. 6 din 1 Iuniu alu „Foi Societáti“ ne spune despre mórtea parintelui I e r o m o n a c h u Pórfiriu Dimitrovitia, catechetulu in decursu de preste 30 ani alu scólei reale din Cerneuti unu barbatu mai putínu cunoscutu, in sa plinu de merite pentru biseric'a si natíunea sea; intre alte, S. S. cunosea pe deplinu limb'a romána, latina greca vechia si nóua, germna, slavica vechia, rusésca, polona si rusina; pelanga cari mai cunosea apoi si limb'a francesa italiana, englesa, unгурésca si turcésca. Din numérosele lui scrieri sperámu ca se voru edá barem cele mai momentóse. — Fia-i tierán'a usióra si amintirea binecuventata!

(C a t e c h i s u c o n s t i t u t i u n a l u .) Inca la an. 1863 patrioticulu Baronu Ioann Mustétia din Bucovin'a publicase, dupacum si-voru fi aducendu aminte cetitorii nostri, unu concursu pentru componerea unu Catechismu politicu popularu, care sa cuprinda principiile fundamentale ale sistemulu reprezentativu. Ioriulu compusu din dd. Sam. Andrieviciu, protopresbiteru, Vas. Ioanovicu professoru de Teologia si Dr. in dreptu Aless. Cavaleru de Zott'a, au atribuitu premiulu de 50 galbini autorulu cu devis'a: Monarchi'a constitutionalá, care autoru este d. Ambrosiu Dimitrovitia, concepistu la comitetulu tiei si redactoru alu foi societáti litararie din Bucovin'a. Scrierea premiata se spera ca se va tipari in curendu, si astfelu — multiamita patriotismulu si generositáti Br. Musteatia — se va dá in mânilu poporulu románu o carte adevératu populara, carea de siguru va contribuí multu a radica poporulu din apati'a lui politica, a-lu imprietení cu ideile tempurilorú mai nóue si a desceptá intrensulu interesare de afacerile publice, la cari de adi inainte si densulu totu mai multu si mai multu va fi chiamatu a conlucrá. —

T e s a u r u l u d e m o n u m e n t e i s t o r i c e p e n t r u R o m a n i ' a cuprinde in fasciór'a pentru Aprile (fasciór'a VII din tomulu III, urmatórele: 1) Gorecki: Resbelulu lui Ioann

Voda cu Selimu 1574; 2) Lasicki: Intrarea Polonilor in Moldavi'a cu Bogdanu Voevodu, 1572; 3) Portretele voivodiloru Georgiu Stefanu si Constantinu Sierbanu, litografite. D. autoru promite ca in un'a din fascioarele urmatore va publica si portretele lui Hori'a, si Close'a Crisianu, litografite in cate-va tabele. —

(Bibliograficu.) Teologii romani gr. cat. din Viena auantia esirea de sub tipariu a tomului I. din opulu catechiticu alu P. Iosifu Deharbe. Doritorii de a ave acestu opu, se voru adressa: la Gherl'a catra Ven. Ordinariatu episcopescu; la Sabiu catra librari'a S. Filtsch; la Viena catra Teologii romani din seminariulu gr. cat. centralu la St. Barbar'a. Schönlatern Gasse Nr 10. — Pretiulu unui esemplariu: 1 f 50 xr. v. a. —

„Aurora romana“ in numerulu seu 12 din 15/27 Iunie, aduce articuli urmatore: Suvenirulu unei intalniri (poesia); O intemplantura simpla (novela); Resunetu (poesia); Harti'a alba (Noveleta); Ilusiunile mele de I. Iovitia; Cununa de varietati. Totdeodata anuntia, ca s'au ingrijitu pentru litografrea portretulu laureatulu nostru poetu Andreiu Muresianu, carele va costa pentru provinciile austriace pe chartia chinesisca 1 fl., pe chartia veli na 80 xr.; ear pentru Romani'a si strainetate pe chartia chinesisca 1 fl. 50 xr., pe chartia veli na 1 fl. —

„Famili'a“ in nrulu seu 2 din 15/27 Iunie aduce urmatorele: Dimitriu Bolintiniaru cu portretulu si biografi'a; Feciór'a dela Prutu, poesia de Dimitriu Bolintiniaru; Caderea Timisiane, novela istorica; Cine me va mangai? de Iulianu Grozescu; Regin'a dupa morte; Espusetiunea reunitiunei economice magiare; La mor'a Ileanei, poesia de I. Grozescu; Cetatea Columbatiu cu ilustratiune; Columb'a romana, de Alessandru Dumas; Modele de brodaria; Revist'a sociala de Iosifu Vulcanu; Ce e nou?; Literatura si arte; Din strainetate; Feliurite; Gacitura de siacu; pe paliu: Corespundintie din Cernauti, Lugosiu si Oradea mare, prenumerantii „Familiei“, Diuariulu gradinariloru in lun'a lui Iuliu. —

(Societate archeologica.) „Foi'a Societatii bucovinene publica urmatoriulu apelu: Considerandu despre o parte importanta a cea inalta, care o are Archeologi'a pentru istori'a politica si a culturei precum si pentru arta, eara despre alt'a interesulu celu micu, care lu afla acesta sciintia la noi Romani, pecandu din partea altoru tieri se tramitu chiaru comisiuni in locuri straine si departate pentru unu studiu seriosu alu anticeloru de acolo, precum s'au facutu acest'a in tempulu mai nou de guvernulu Franciei, carele a tramisu doi barbati invetiati spre acestu scopu in Romani'a; considerandu totu odata si pretiulu celu mare specialu, care lu au anticitatiile romane din fost'a Daci'a pentru toti Romani, mi i-au libertatea a face apelu la toti amatori si culegatorii de antice, la toti patriotii si in fine la toti Romani, ami da concursulu loru generosu pentru infiintarea unei Societati archeologice, carea va ave de scopu disgruparea anticitatiiloru aflate in Bucovina si in alte tieri romane, culegerea, descrierea si espunerea loru intr'unu Museu nationalu.

Ca sa se poata insa infiintá acesta Societate pe o basa solida, invitu pe toti cari voiescu a lua parte la acest'a, a tramite declaratiunile loru seu de-adreptulu subsemnatulu, seu redactiunei foi Societatii literare bucovinene celu multu pana n finea lunei lui Octobree a. c.

Dupa espirarea acestui terminu se voru invita toti, cari s'au declarat ca voiescu a fi medulari unei atari Societati, spre a participa la luarea mesuriloru trebuinciose pentru infiintarea acestei Societati pe calea legala. Georgiu Cavaleru de Costinu, c. r. maioru in Cernauti.

Principatele romane unite.

„Tromp. Carp.“ spune, ca se pregatesce de nou o crisa in ministeriulu romanescu si insotiesce scirea acest'a de cuvintele, ce le subscriemu de siguru si noi cu totii:

„Se dice ca, forte curendu se va inchide Camer'a si Senatululu; se dice iaresi, ca se va schimbá ministeriulu. Pentru cea din urma, parerea acestei foi este cunoscuta de catratoti lectorii sei: de cate-ori se aude de o schimbare, fia de zapciu fia de ministru, ea si repeta, involuntariu, proverbulu rafinatulu de esperinti'a Romaniloru in seculi: Schimbarea Domniloru bucuri'a nebuniloru; pentru ca mai totdeun'a, din nenorocire, la noi s'au schimbatu numai omenii, fara sa se schimbe sistem'a, si pentru ca nici noi numai cutediámu a spera in schimbare de sistema, dicemu: Schimbarea persóneloru la putere nu pote bucura de catu numai pe nebuni, mai cu seama candu nu vine, candu nu pote veni, asiá desu casulu in care ne aflámu sub cabinetulu trecutulu — ferésca Domnedieu Romani'a de a mai cadé in asemenea casu!

Principele Cuz'a petrece de catu in tempu in palatiulu de la Cotroceni langa Bucuresti in linisce si retragere, pe mai tardiu va merge la bunulu seu Ruginós'a in Moldavi'a. Consulii straini se plangu, ca prin acesta retragere se ingreuiéza si se intardia forte multu afacerile oficiose.

Coloneliu Duc'a si Lugodi se tramitu pe specele

statului la Parisu, celu dántaiu ca sa se faca cunoscutu cu organizatiunea gendarmeniei, caci principele va sa introduca institutul acest'a in tote orasiile Romaniei; alu doilea pentru a controla mai multe comisiuni insemnate, ce a facutu ministeriulu romanescu de resbelu la fabrice franceze.

Ministrulu de interne este autorisatu printr'unu decretulu domnescu, ca sa ratifice conventiunea telegrafica internationala incheiata cu guvernulu Austriei in tempulu siederei la Viena a directorulu generalu alu telegrafeloru si posteloru, si ca sa incheie asemenea acte cu tote guvernele timitrofe.

Pentru esamenele publice in capitala a facutu ministerulu de justitia, culte si instructiune publica dispositiunea, ca la aceste esamene de la scolele primarie de baieti si de fete sa asiste persone cpmptenti si cate unu membru alu consiliulu comunale, care afara de premiele de carti, ce se voru da de ministeriulu respectivu, va da si elu, din partea comunei, cate unu altu premiu de incuragiare scolariloru ce s'au distinsu la invetiatura. Primariulu comunei, dorindu a da cea mai mare desvoltare unei asemenea solemnitati, si invita pe toti parinti de copii catu si pe alti locuitori, ca sa asista la aceste esamene, spre a vedé progresele facute in instructiune de baieti si fetele, ce au frecventatu disele scole in cursulu acestui anu. —

Dupa unu telegramu din Bucuresti dto 15/27 Iunie faim'a atinsa mai susu se adeverece: ministeriulu Bosianu si a datu demisiunea, si principele Cuz'a o a priimitu. Ministeriulu celu nou, denumitu de principele, este compusu astfelu: Nicolau Cretulescu ministru presedinte si de finantie; Kariady, ministru de justitia si culte; generalu I. Florescu, acum petrecendu in strainetate, ministru de interne. Ministrulu de resbelu, generalulu Savelu Manu si ministrulu de esterne, Balanescu, remanu la posturile loru. —

Prospectu politicu.

Schimbarea cabinetulu spaniolulu a trecutulu, fara ca sa se fia facutu turburari ale ordinii si pacei publice. Ministeriulu celu nou O' Donell a scrisu pe stindardulu seu celu mai estinsu liberalismu, care s'a manifestatu antai'a data prin o amnestia generala pentru delictel de presa; in programulu lui mai stau si punctele urmatore: unu senatu esitu din alegeri, o lege noua electorala, schimbári in personalulu de curte alu reginei; recunoscerea regatulu Italiei.

Maresialulu Conrobert, unulu din cei mai addicti amici si sprijinatori ai imperialismulu napoleonicu, este numitu comandante alu garnisonei de Parisu. Printiulu Napoleonu printr'o epistola catra imperatulu pusese acestui'a la inima, ca sa nu concreda postululu acest'a importante ducelui Mac Mahon. Din alegerea lui Canrobert se vede de o parte pretiulu celu mare, ce pune imperatulu pe oficiulu acest'a, de alta parte apropierea, ce recuprinde locu intre imperatulu si verulu seu. —

Despre lucrurile din Itali'a novel'a mai noua e, ca negociatiunile intre curtile din Turinu si Rom'na nu numai inaintéza, ci tocmai dau indereptu. Curi'a romana cere favoriri, cari regimulu nu le pote da, si astfelu negociatiunile se paru intrerupte, celu putinu deocamdata. Dar mai fara norocu inca, decatu cu Itali'a, este curtea papala cu Messiculu, unde imperatulu Maximilianu, ramanendu credinciosu principiiloru sele liberale, nu voiesce nici decatu sa-si plece capulu sub jugulu celu blandu (?) alu curiei, carea intre altele cere dela densulu unu felu de concordatu, in urm'a carui'a biseric'a singura indreptatita sa fia cea romano-catolica. Nunciulu popalu merse pana a numi pre imperatulu intr'o nota oficiosa „suditulu alu capulu bisericiei,“ ear „suditulu“ reintroduse o lege vechia, prin carea sa demanda, ca dispositiunile papale numai dupa „placetum regium“ (incuviintiare din partea regelui) sa se publice in hotarele imperiulu. In urm'a acestor'a intre curi'a romana si curtea messicana este intreruptu comerciulu diplomaticu. —

Garibaldi se dice ca este bolnavu, — de uritu.

Kossuth intr'o scrisore catra mai multe foi italiene publice o protestatiune contra unei contielegeri intre Austr'a si Ungari'a.

Rus'ia face unu imprumutu de 12 millioane ruble, cu cari sa-si acopere deficitulu de 12 millioane ruble pe 1865.

Burs'a din Viena 20 Iunie (1 Iuliu) 1865.

Metalicele 5%	69 15	Actiile de creditu	177 60
Imprumutulu nat. 5%	74 25	Argentulu	106 50
Actiile de banca	791	Galbinulu	5 18 1/2

Ne rogámu a grabi cu abonamentele, ca sa ne scimú orientá la tempu.